

О'zbekiston Respublikasi
Ichki ishlar vazirligi nashri

Vatanga va xalqqa sadoqat bilan xizmat qilish – oliy burchimiz!

2022-yil

21-aprel

payshanba

№ 16 (4554)

Postda На посту

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqa boshlagan

Web-site: www.postda.uz

E-mail: info@postda.uz

«Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси — амалда

ЛЕЙТЕНАНТНИНГ ТЕРАКЗОРИ

Жиззах вилояти Зарбдор тумани ИИБ ҳуқуқбузарликлар профилактика бўлими профилактика инспектори, лейтенант Тўлқинжон Омонқулов «Янгиобод» маҳалла фуқаролар йиғинида хизмат қилади.

У хизматдан бўш вақтларида оила аъзолари билан бирга боғ яратган. Маҳалла ҳудудида бўш ётган 80 сотих ерга 4 минг туп терак, 60 туп арча кўчати, 6 мингта терак қаламчалари экди.

Президентимиз ташаббуси билан мамлакатимизда амалга оширилаётган «Яшил макон» умуммиллий лойиҳасига ҳисса қўшаётган Тўлқинжон каби ходимларимиз сафимизда кўпчиликни ташкил этади.

Ўз мухбиримиз.

СЕН ЁЛҒИЗ
ЭМАССАН!

Яқинда ИИБ Қоровул қўшинларига қарашли 7534-ҳарбий қисмда «Сен ёлғиз эмассан!» шиори остида маънавий-маърифий тадбир ташкил этилди. Тадбир режасига кўра ҳарбий қисмга пойтахтимизнинг Яшнобод туманида жойлашган 30-сонли Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари таклиф этилди.

3

«УМРИНГДАН БАРАКА ТОП,
МАЙОР БОЛАМ!»

– Ҳол-аҳвол сўраганингдан бошимиз осмонга етди. Раҳбарлар қўл остидаги ходимларининг уйига келиб, «Нима камчилигинг бор, биздан нима ёрдам?» деса, бу жуда савобли амал, – дейди сафдор Абдуллажон Бойматовнинг отаси Илҳомжон бобо.

5

ШОИР
ЮРАГИДАГИ ГУЛ

Халқимизнинг ардоқли шоири қисқа, аммо мазмундор умри ва ижодий фаолияти давомида бой адабий мерос қолдирди. У ҳамон бетакрор шеърий мисралари билан минглаб мухлислари қалбида яшамокда. Зотан, Ватан озодлиги, халқ бахти, юртнинг нурафшон келажагини ёниб куйлаган истеъдодли шоирнинг асарлари миллат эътирофига сазовор бўлди ва қалблардан чуқур жой олди.

17

Фахрийлар — фахримиз

БИР ҲОВУЧ ДУР

Машинадан тушиб келган отаси қўлидаги тугунчани ўғлига узатди. Бу омонат эканлиги, манзилга етказиб бериши лозимлигини қайта-қайта таъкидлади. Бехосдан очилиб кетган тугунчани кўриб, Каримнинг кўзи қамашиб кетди. Унда нурга чулганган бир ҳовуч дур бор эди. Тугунчани қайта ўраб, манзил томон йўл олди. Йўл узоқ, йўл азобли эди... Туйқус уйғониб кетган Карим тушидаги дурлар ИМОН, ИНСОФ, ДИЁНАТ эканлиги, отаси уларга ҳеч қачон хиёнат қилмаслик кераклигига ишора қилаётгани, олдиндаги доvon эса умр йўли эканлигини англади. Қийин вазиятларга тушиб қолганида отасининг ушбу ишорасини эсга оладиган бўлди.

Карим Кубаев 1984 йилда Ховос тумани ички ишлар бўлимида хизмат фаолиятини бошлади.

Лейтенант К. Кубаевни Янгиер шаҳрига юборишди. Шаҳар чўлни ўзлаштириш марказига айлангани боис, иттифоқнинг турли бурчакларидан одамларнинг келди-кетдиси кўп эди. Бунинг оқибатида жиноятчилик авжига чиққан. Кунда-кунора ўғирлик, безорилик содир бўлиб турарди. Ёш терговчи ишга кўмилиб кетди. «Мирзачўлқурилиш трести» базаларига ҳар куни кўплаб юк келиб тушар, ўғирлар девор оша қимматбаҳо юкларни ўмаришаётганда қўлга тушишар, кўплаб ёш йигитлар ўз умрини шу тариқа жувонмарг қиларди.

Чегара яқинидаги бир воқеани доим эслаб юради. Далага отларини боғлаб кетган фермер кечга яқин қайтиб, уларни жойида тополмайди. Атрофни обдан текширади. Улар изсиз йўқолганди. Ҳолат юзасидан хабар топ-

ган ички ишлар органлари ходимлари зудлик билан воқеа жойига етиб келишди. Суриштирув ишларига бош бўлган майор Карим Кубаевнинг кўзи отнинг қолиб кетган олти ойлик қулунига тушди. Уни қўйиб юборишларини буюрди. Тойчоқ бир қақиримча наридан ўтган Тожикистон чегарасига қараб интилди. Карим Кубаев ҳар эҳтимолга қарши Сўғд вилоятидаги ҳамкасблари билан алоқага чиқди. Ярим кун олдин учта от йўқолгани, уларнинг белгиларини хабар қилди. Икки соатлар ўтгач, телефон жиринглади. Маълум бўлишича, Тожикистоннинг Нов шаҳри яқинида бортига учта от ортган «Газ-53» юк машинаси тўхтатилган. Машинадаги икки нафар шахс қўлга олинган. Қўшни давлатдаги ҳамкорлар билан суриштирув ишлари авжига чиқди. Карим Кубаевнинг хушёрлиги эвазига Тожикистондаги яна тўртта жиноят очилганди. Аниқланишича, ушбу гуруҳ Сўғд вилоятида ҳам айрим

хонадонларга ўғирликка тушган, уларни қақшатиб, ғойиб бўлишган экан.

— Менинг терговчи бўлиб етишишимда Ховос тумани ИИБ тергов бўлими бошлиғи Тўра ака Норбўтаевнинг хизматлари катта, — дейди Карим Кубаев. — Ушбу етук ҳуқуқшунос жиноятни очишнинг энг нозик сирларини ўргатиш билан бирга, инсонийлик фазилатлари билан ҳам мени ҳайратга солган. Шунингдек, Ширин шаҳар ИИБ тергов бўлими бошлиғи, майор Қаршибой Бобоев ҳам тергов-суриштирув ҳужжатларининг юритилиши бўйича ўз маслаҳатларини аямаган.

Йиллар ўтиб, Карим Кубаевнинг ўзи ҳам устозлик мақомига эришди. Унинг Илёс Эрбўтаев, Содиқ Бердикулов, Баҳодир Аулов, Фарҳод Бердаков каби шоғирдлари Ички ишлар, Миллий гвардия, адвокатура каби ҳуқуқ-тартибот органларида турли лавозимларда муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда.

Умрининг 63 баҳорини қаршилаган истеъфодаги майор Карим Кубаев ҳамон сафда. У Ховос туманининг Бобур маҳалласида оқсоқол вазифасида фаолият кўрсатмоқда. Отаси томонидан тушида берилган омонатга ҳеч қачон хиёнат қилмаганидан фахрланади. Ҳамон умр йўлида мардона қадамлар билан инсонларга эзгулик улашишда давом этмоқда. Ҳаёт уни ажойиб турмуш ўртоқ, тўрт нафар фарзанд, бир этак набиралар билан сийлаган.

Ўғиллари Обиджон ва Зухриддин тадбиркорлик фаолияти билан шугулланади. Икки нафар қизи турмушга чиқиб, бахтли оила соҳибаларига айланишган. Набиралар йиғилиб келганида Карим аканинг хонадони завқ-шавққа, қувончга тўлади. Уларнинг тобора улғайиб келаётганидан қалби чексиз фахрга тўлади.

Абдурахмон
МУСТАФОҚУЛОВ,
«Postda» мухбири.

Сирдарё вилояти.

ХУФЯ ВА ХУФИЯ: ФАРҚИ НИМАДА?

Иккови ҳам арабчадан кирган. Шакли яқин бўлса-да, маъноларида фарқ бор. Ана шу фарқни билмаслик уларни хато қўллашга сабаб бўлади.

Хуфя сўзи айғоқчи, изқувар деган маънони англатади. Тарихда худди шундай иш билан шугулланувчилар бўлган:

Қулингиз Самарқанддаги хуфялардан келган бир хабарни амирзодамга кўрсатишдан тортинган эди.

П. Қодиров,
«Юлдузли тунлар».

Хуфия эса икки хил маънога эга:

1. Бошқаларга билдирилмайдиган, сир тутиладиган; яширин, махфий: хуфия топшириқ, хуфия гап.

2. Билдирмасдан бузуқлик қилувчи; яширин равишда фоҳишалик қилувчи. Лекин бу маънода қўллаш ҳозир эскириб улгурган: хуфиялик қилмоқ, сатанг хуфиялар.

КВАЗАРЛАР НИМА?

Ўткир Ҳошимовнинг «Квазарлар» номли асари бор. Бу атама инглизча куасар сўзидан олинган, у эса куаси-стеллар сўзларидан ясалган бўлиб, юлдузга ўхшаш деган маънони англатади.

Кичик квазар блазар дейилади.

Миллий энциклопедияга кўра, квазарлар бурчак ўлчамлари жуда кичик космик объектлардир. Галактикамиздан анча узоқда жойлашган кучли нурланиш манбаи бўлиб, оптик диапазонда хира юлдузсимон кўринишга эга. Илк бор 1960 йили радионурланиш манбаи сифатида топилган.

Ориф ТОЛИБ.

КЕЧА

ВА

БУГҲН

2000 йил.

2022 йил.

Сирдарё вилояти Янгиер шаҳри ИИБ биноси.

www.postda.uz

t.me/postdarasmiy

www.facebook.com/postdauz

www.instagram.com/postda_uz

Ёшлар – келажак бунёдкори

КАРМАНАЛИК «ШЕРЛОК ХОЛМС»

Маърифат зиёси бор оилада тарбия топган фарзанд, ҳеч шубҳасиз, ҳар томонлама баркамол инсон бўлиб етишади. Фарзандини китоб мутолаасига қизиқтирган ота-она борки, унинг ортидан фақат раҳмат эшитади. Мактабда адабиёт дарсини бирор марта қолдирмаган лейтенант Шаҳзод Толипов ҳам отаси Бахтиёр ака ва онаси Сожида опага доимо мақтов олиб келяпти.

Қаҳрамонимиз эл-юрт тинчлик-осойишталигини сақлаш, жиноятчиликка қарши курашиш масъулиятини зиммасига олган бўлса-да, хизматдан бўш пайтлари китоб ўқишни асло қанда қилмайди. Уйда мўъжазгина шахсий кутубхонаси бор.

– ИИБ Академиясида таҳсил олган кезларимда бизларга сабоқ берган Ўзбекистон халқ ёзувчиси Тоҳир Малик билан суҳбатда бўлганман. Машҳур адибнинг кўпгина асарларини севиб мутолаа қилганман. Айни пайтда унинг «Ҳалол нима-ю... Ҳаром нима» китобини ўқияпман. Шунингдек, жаҳон ада-

биёти дурдоналари ва детектив ҳикояларни ҳам яхши кўриб ўқийман, – дейди у.

Лейтенант Шаҳзод Толипов, мана икки йилдирки, Кармана тумани ИИБ ЭКБ катта эксперти лавозимида хизмат қилади. Фаолияти давомида тергов-тезкор гуруҳи таркибида кўп бора ҳодиса жойига чиқиб, жиноятни очишда ёрдам берадиган турли ашёвий далилларни тўплаган. У ҳужжатлар экспертизаси, шахсни идентификация қилиш, хатшунослик экспертизаси, баллистик экспертиза каби йўналишларда тадқиқотлар ўтказди. Нисбатан қисқа вақт ичида қатор

жиноятларни фош этишга муносиб ҳисса қўшгани учун ҳамкасблари уни ярим ҳазил, ярим чин «Шерлок Холмс» деб аташади.

– Инсон қайси касбни эгалла-масин, қандай соҳада ишламасин, китоб билан дўст тутиниши керак. Маънавиятни оширишда китобнинг ўрни бениҳоя катта. Ҳозирда аксар ёшлар ижтимоий тармоқдан ҳамма маълумотни олиш мумкин деб ҳисоблашади. Аммо мутолаа завқининг ўрнини ҳеч нарса боса олмайди, – дейди қаҳрамонимиз.

Маҳлиё ХОЛОВА,
«Postda» мухбири.

Навобий вилояти.

Бир жиноят муҳокамаси

Оилани ушлаб турувчи устунлардан бири – садоқат. Бироқ ҳаёт ҳар доим ҳам рисоладагидек бўлавермайди, садоқат ва вафога таянмаган ришталар эса омонатдир. Яқинда Шўрчи туманидаги Яккабоғ маҳалласида рўй берган қотиллик жинояти ана шу устунлардан бирига дарз кетиши оқибатида юз берди.

Тошкент вилоятининг Ангрен шаҳрида яшовчи С.Н. чет элга ишлашга кетади. Маълум вақт ўтгач, хотини З.М. унга хиёнат қилганидан хабар топади ва жорий йил бошида юртимизга қайтади. Келиши биланоқ вояга етмаган уч фарзандини ўзи билан олиб қолиб, турмуш ўртоғини уйдан ҳайдаб солади. Шундан сўнг эр-хотин ўртасида болалар кимда қолиши устидан тортишув бошланади. С.Н. аёлига фарзандларини олиш учун ҳаракат қилмасли-

гини, акс ҳолда уни ўлдиришини айтиб таҳдид қилади. З.М. фарзандларини ўз қарамоғига олиш учун судга даъво аризаси киритиш ниятида эканлигини билгач, ундан ўч олиш мақсадида режа тузади.

С.Н. аввалига турмуш ўртоғига ярашмоқчи эканлигини айтади. Сўнг гўёки ўғлини кўрсатиш ниятида «Нексия-3» русумли автомашинасида хотини З.М.

Шунинг учунми, бу кенг жамоатчиликни ҳам бефарқ қолдирмади. Вилоят ИИБ раҳбарияти, туман секторлари, тегишли ташкилот ва идоралар, таълим муассасалари раҳбарлари, кенг жамоатчилик вакиллари иштирокида маҳаллада жиноят муҳокамаси ўтказилди.

Жиноят муҳокамасида туманда жиноятчиликнинг олдини олиш борасида олиб борилаётган ишлар етарли даражада эмаслиги, оғир турдаги жиноятлар салмоқли даражада экани, вояга етмаган мактаб ўқувчилари томонидан содир қилинаётган жиноятлар ортиб бораётгани қаттиқ танқид қилинди.

Худди шунингдек, жабрланувчиларнинг яқинлари, маҳалла фаоллари, мутасадди ташкилотлар масъул ходимларининг ҳам ф и к р - м у л о ҳ а з а л а р и, таклифлари тингланди.

Феруза РАҲМОНҚУЛОВА,
«Postda» мухбири.
Сурхондарё вилояти.

онаси билан яшаб келаётган Шўрчи тумани Яккабоғ маҳалласидаги уйга боради. Ўғлини қайнонаси ва турмуш ўртоғи билан учраштиради. Вақт алламаҳал бўлгач, хайрлашиб уйдан чиқади ва ўғлини машинада қолдириб, қайнонаси ва хотинининг ухлашини кутади. Қулай вақт пайдо бўлганидан сўнг уйга кириб, ширин уйкуда ётган қайнонаси ва хотинига оғир тан жароҳати етказди. Улар кўп қон йўқотиши натижа-сида воқеа жойида вафот этади.

Ҳа, кишини ўйлантирадиган жуда ачинарли ҳолат.

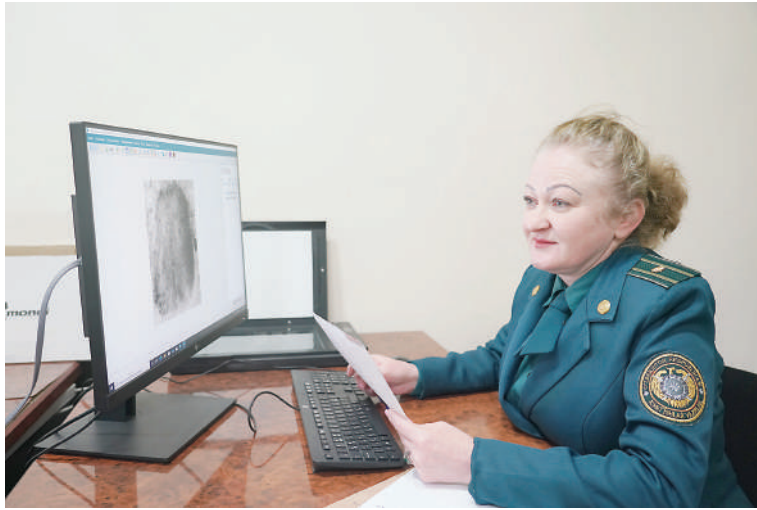

Қилни қирқ ёриб

ИЗЛАР ЖИНОЯТНИ ФОШ ЭТДИ

Ҳазорасплик Комил Раҳимовнинг (исм-шарифлар ўзгартирилди) уйида ўғирлик рўй берди. Жиноятчилар 19 миллион 500 минг сўмлик тилла тақинчоқлар ва 16 миллион 800 минг сўмлик газлама матоларини ўғирлаб кетишди.

Воқеа жойига етиб келган тергов-тезкор гуруҳи жиноят жойида ўрганишларни бошлади. Бу ерга келиб-кетувчилар, жиноят содир этишга мойил бўлган шахслар билан алоҳида суҳбатлашиб чиқилди. Эксперт-криминалистлар хонадондаги эшик ва деразалар, мебель жиҳозлари ҳамда уй-рўзгор буюмларини синчковлик билан кўздан кечириб чиқишди. Ҳатто киши диққатини тортмайдиган майда-чуйда нарсалар ҳам улар эътиборидан четда қолмади. Хуллас, изланишлар натижасида ҳодиса жойидан 21 та қўл-бармоқ изи оли-

рига мос келди. Инкор этиб бўлмас далиллар гумонланувчиларни мулзам ҳолатга келтириб қўйди ва уларнинг

ларни ўғирладик. Қилмишмиздан пушаймонмиз.

Хоразм вилояти ИИБ Эксперт-криминалистика бўлими ходимлари бошқа соҳавий хизмат вакиллари билан ҳамкорликда жиноятларни қисқа фурсатларда фош этишда фаоллик кўрсатиб келишяпти. Жумладан, жорий йилнинг ўтган даврида бўлим экспертлари 584 марта тергов ҳаракатларида, 919 марта тезкор-қидирув тадбирларида қатнашди. Шунингдек, 290 маротаба ҳодиса жойи кўздан кечирилиб, жиноятларга алоқадор бўлган 325 та қўл-бармоқ изи ҳамда 585 та бошқа турдаги из аниқланди. Олиб борилган тезкор тадбирлар давомида 288 та эксперт-тадқиқот ишлари амалга оширилиб, қўл-бармоқ излари ёрдамида 9 та жиноят «иссиқ изида» фош этилди.

– Бўлимимиз ходимлари томонидан ҳозирги кунда экспертизанинг 11 та тури бўйича тадқиқот олиб борилмоқда, – дейди вилоят

ИИБ ЭКБ бошлиғи, майор Олимбой Ражабов. – Бунинг натижасида жиноятлар қисқа вақтда фош этилиб, қонун устуворлиги таъминланмоқда.

Янгиариқ туманидаги Ширшоли маҳалласида яшовчи Нилуфар Темированинг уйи деразаси тунда номаълум шахс томонидан уриб синдирилиб, фуқаронинг тинчи бузилди. Хонадон соҳибаси ушбу ҳолат бўйича туман ИИБга мурожаат қилди. Ҳодиса жойини ўрганган экспертлар дераза ва ойна синиқларида қолдирилган қўл-бармоқ изларидан намуналар

олишди. Яроқли ҳолда бўлган 10 та из тизим базасида текшириб кўрилганида, бу излар шу маҳаллада яшовчи Омон Жамоловнинг қўл-бармоқ изларига мос келиши маълум бўлди. Дастлабки суриштирувлардаёқ у қилмишини тан олиб, пушаймонлигини билдирди.

Маҳоратли экспертлар томонидан амалга оширилаётган бу каби тезкор саъй-ҳаракатлар жиноятларни фош қилишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Худойберган ЖАББОРОВ, «Postda» мухбири.
Хоразм вилояти.
Саъдулла АБДУЛЛАЕВ
олган суратлар.

ниб, вилоят ИИБ Эксперт-криминалистика бўлимига юборилди. Ушбу излар тизим базасида мавжуд бўлган қўл-бармоқ излари билан солиштириб кўрилди.

Шундан кейин барчаси аён бўлди. Ҳодиса жойида қолдирилган қўл-бармоқ излари ҳазорасплик Карима Толипова ва Мансур Олимовнинг қўл-бармоқ изла-

айбини тан олишдан бошқа чораси қолмади.

– Уй эгалари тадбиркорлик билан шуғулланишини билардик, – дейди жиноятга қўл урган кимсалар. – Шу боис уларнинг мол-мулкни ўғирлашни режалаштирдик. Хонадонда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, дераза орқали ичкарига кирдик ва тилла тақинчоқ ва газлама-

Маънавият маршрутлари

Абу Убайда ибн ал-Жарроҳ ёдгорлик мажмуаси

Хўжа Жарроҳ ёдгорлик мажмуаси — Қарши шаҳридаги меъморий обида (XIV аср). Соҳибқирон Амир Темур XIV аср охирида Шом ерларини забт этган пайтда улуғ саҳобалардан бири бўлган Абу Убайда Омир ибн ал-Жарроҳ қабри хокидан келтириб, Қарши шаҳрида дафн эттирган ва у ерга мақбара қурдирган.

Мақбара бузилиб кетган. XX асрнинг иккинчи ярмида қайта тикланган мажмуа мақбара, айвон, минорадан иборат. Мақбара тўртбурчак тарҳли, пештоқ гумбазли, пишиқ ғишдан қурилган. Бош пештоғи бурчакларига буржлар ишланган. Ён деворларидан меҳроб шаклидаги деразалар бўлиб, панжаралар ўрнатилган. Мақбара ичи ганч ўймакорлигида пардозланган.

Абу Убайда Омир ибн Абдуллох ибн ал-Жарроҳ ибн Ҳилол машҳур саҳобалардан ҳисобланади. Мақалик илк мусулмонлар қатори Исломга кирган.

У Қурайш қабиласининг Бани Фихр уруғидан бўлиб, сулоласи еттинчи отада (Фихрда) Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васалламнинг сулоалари билан бирлашади.

Тириклигида жаннат башорати берилган ўн саодатманд саҳобанинг биридир. Ислом тарихида шижоатли, ўта жасур жангчи, буюк саркарда, одил, ҳаёли, ишончли киши сифатида танилган. Расулulloх вафотларидан сўнг ва Ҳазрати Умардан кейин Ислом умматига раҳбарлик тақлиф этилганида кўнмаган. Ҳижратнинг 18 (милодий 639) йили Шомда тарқалган бир касалликдан Ўрдунда вафот этган, қабри Амё кишлоғида жойлашган.

26 АПРЕЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ШОИРИ МУҲАММАД ЮСУФ ТАВАЛЛУД ТОПГАН КУН

ШОИР ЮРАГИДАГИ ГУЛ

Халқимизнинг ардоқли шоири қисқа, аммо мазмундор умри ва ижодий фаолияти давомида бой адабий мерос қолдирди. У ҳамон бетакрор шеърӣ мисралари билан минглаб мухлислари қалбида яшамоқда. Зотан, Ватан озодлиги, халқ бахти, юртнинг нурафшон келажагини ёниб куйлаган истеъдодли шоирнинг асарлари миллат эътирофига сазовор бўлди ва қалблардан чуқур жой олди.

Ўзбекистон халқ шоири Муҳаммад Юсуф шеърлари содда ва самимий, уларда жимжимадорликни, бўёқдор сўзлару ясама ибораларни, мураккаб ўхшатмалару баланд-парвоз ифодаларни учратмаймиз. Шоир оддий китобхонга ҳам тушунарли, содда, халқона сўзлар воситасида юракка жиз этиб тегадиган, чўғли, таъсирли мисралар билан юрти-мизнинг бетакрор гўзаллиги, улугворлигини тараннум этади. Балки шу боисдан ҳам уларнинг шеърларини ўқиган захотиёк, сўзлари қалбимизга жо бўлади. Она Ватанга чексиз муҳаббатни, эл-юрт, миллат дарду қувончларини бор овози билан куйлаган шоирнинг кўплаб шеърлари кўнгилларга ҳаяжон соладиган қўшиқларга айланиб кетган. Қўшиқлари шунчалар самимий ва табиийки, қандай хиргойи қилиб юборганингни ҳам билмай қоласан киши.

Муҳаммад Юсуф — Ватан куйчиси. Буни унинг ёзган шеърларидан ҳам англасак бўлади: «Ўзбекистон», «Ўзбек», «Ўзбекнинг аёллари», «Ўзбек-момо», «Ўзбек қизлари», «Ватан», «Ватан мадҳи», «Ватан, ягонасан», «Ватанни севинг», «Менинг Ватаним»...

Зиё оққан мен юрган
йўл-йўлакка,
Шому Ироқ зор термулган
Ўзбекман.

Дунёларни ўрантирган
ипакка,
Тилла кўнғироқли қарвон
Ўзбекман!

деб ёзади шоир ғурур билан «Ўзбекман» номли шеърда. «Изҳори дил» шеърда эса шундай сатрлар бор:

Кўҳна тол бешиқдан
Бошланар олам,
Сенга иддаолар
Қилмай севаман.
Бир куни синглим деб,
Бир куни онам —
Ватан,
Кимлигингни
Билмай севаман.

Ватан — аслида шоир юрагидаги гул. Шоир ҳеч қачон бу гулнинг сўлишини, завол топишини истамайди. Унинг чирой очиши, яшнаши шоирни яйратади. Бу гулни ўзгага илиниш бу юракни юлиб бериш билан баробар. Шунинг учун ҳам Муҳаммад Юсуф:

Фидойинг бўлғаймиз
сени, Ўзбекистон,
Ҳеч кимга бермаймиз
сени, Ўзбекистон!..

деганда нақадар ҳақ эди. «Нечун қуллуқ қилмай Ўзбекстонга?» шеъри менга, айниқса, қаттиқ таъсир қилган.

Агар мен ўлмасам,
юзларга кириб,
Ғурур-ла куйларман
мадорим қуриб.

Ўлсам гар ҳар куни
гўримдан туриб,
Нечун қуллуқ қилмай
Ўзбекистонга?

Бу Муҳаммад Юсуфнинг мустақиллик шарофати билан озод бўлган Ватанга ўз муҳаббатини изҳор этиб ёзган шеърларидан бири эди. Бу шеър ҳам ажойиб қўшиқ бўлган.

Шоир китоблари бугун ҳам қайта-қайта нашр этилмоқда. Унинг халқчил ва самимий шеърляти гуллаб-яшнаётган мустақил Ватанимиз таракқиётига, юртдошларимизнинг тафаккури ва бунёдкорлик салоҳиятини юксалтиришга хизмат қилмоқда, десам, асло муболаға бўлмайди.

Шоир Шавкат Раҳмон хотирасига бағишланган «Лолақизғалдоқ» шеърда:

Мендан нима қолар,
Икки мисра шеър,
Икки сандиқ китоб,
Бир уюм тупроқ...

деган сатрларни битади. Аслида шоирдан катта маънавий хазина, гўзал шеърлят, Ватанга садоқат, она халқига ихлос, ҳаётга мангу муҳаббат қолди.

Шоирнинг умри унинг шеърларида давом этмоқда...

Сайидалихон ЁҚУБЖОНОВ,
кичик сержант.

ЎЗБЕКИСТОН

О, ота маконим.
Онажон ўлкам,
Ўзбекистон, жоним тўшай соянгга.
Сендай меҳрибон йўқ,
Сенингдек кўркем.
Римни алишмасман бедапоянгга.

Бир гўша сув бўлса, бир гўша қирлар,
Қанча юртни кўрдим, қанча тақдирлар.
Қайга борсам суяб, бошни тик тут деб,
Тоғларинг изимдан эргашиб юрар.

Кўрдим сулувларнинг энг фарангларин.
Ё худбинман, ё бир содда касман мен:
Парижнинг энг гўзал ресторанларин,
Битта тандирингга алишмасман мен.

На гапга кўнайн,
На тил билайин,
Кўздан уйқу қочди, дилдан ҳаловат.
Уч кунда соғинсам нима қилайин?..
Чала қолар бўлди ҳамма саёҳат.

Билдимки, баридан улугим ўзинг,
Билдимки, яқини шу тупроқ менга.
Баҳорда Бахмалда туғилган кўзинг
Араб оҳусидан азизроқ менга.

Сен билан ўтган ҳар кун байрам-базм,
Сенсиз бир он қолсам ваҳмим келади.
Сени билганларга қиламан таъзим,
Сени билмасларга раҳмим келади.

ХАЛҚ БЎЛ, ЭЛИМ!

Қадим юртга қайтсин қадим наволарим,
Қумлар босиб қуримасин дарёларим.
Алпомишга алла айтган момоларим
Рухини шод этай десанг — халқ бўл, элим!..

Дунёга боқ, қадди сендек ким бор яна,
Довруғи ҳам дарди сендек ким бор яна.
Халқ бўлишга қадди сендек ким бор яна,
Мозийни ёд этай десанг — халқ бўл, элим.

Сен тебратган бешигини Соҳибқирон,
Сенинг боланг юлдузларга кўйган нарвон.
Бир майизни қирққа бўлган бир тану жон —
Қулларингга қайтай десанг — халқ бўл элим.

Дарё бўлиб жўшгин энди завқи улуг,
Байрамингда севинч кўз ёшингга қуллуқ,
Юртим деган жасур Юртбошингга қуллуқ,
Унга қанот бўлай десанг — халқ бўл, элим.

Бўлар элининг болалари бир-бирин дер,
Бўлмас элининг болалари бир-бирин ер.
Бир бўл энди, қадрли баланд қаддингни кер,
Халқ бўл, элим, халқ бўл, элим, халқ бўл, элим!

Ўзбекистон халқ шоири, жамоат арбоби Муҳаммад Юсуф 1954 йил 26 апрелда Марҳамат туманидаги Қовунчи маҳалласида туғилган.

Муҳаммад Юсуф ўзининг қисқа умри давомида 10 дан ортиқ тўпламлар — «Илтижо», «Ҳалима энам аллалари», «Ишқ кемаси», «Осмонию олиб кетаман» ва бошқа кўплаб ижод маҳсулларини китобхонларга тақдим этди. 2013 йилда эса қадрдонларнинг саъй-ҳаракати билан «Шоир севгиси» китоби олам юзини кўрди. Шунингдек, унинг меросидан таржима асарлари ҳам жой эгаллаган.

«Маънавият ойлиги» доирасида Андижон вилояти ИИБ Маънавий-маърифий ишлар ва кадрлар билан таъминлаш хизмати ходимлари

ташаббуси билан 300 нафар ёш ходим шоир Муҳаммад Юсуф туғилиб ўсган маҳаллага ташриф буюрди.

Ходимлар атоқли шоирнинг қабрини зиёрат қилиб, унинг бир нечта синфдош дўстлари, оила аъзолари билан суҳбатлашди. Шундан сўнг Муҳаммад Юсуф хотирасига бағишланган музейга экскурсия ташкил этилди. Бу ерда ёш ходимлар шоир ҳаёти ва адабий фаолиятидан ҳикоя қилувчи кўплаб экспонатлар билан танишиш имконига эга бўлишди. Саёҳат ёш ходимларда унутилмас таассурот қолдирди.

Сарвар АБДУЛЛАЕВ,
капитан.
Борис КЛЕЙМАН
олган сурат.

Жазони ижро этиш тизимида

ЭРИШИЛГАН НАТИЖАЛАР – ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ИИВ ҳузуридаги Жазони ижро этиш департаменти тизимида 6 та минтақавий мувофиқлаштириш маркази ташкил этилган. Мухбиримиз Олтинчи минтақавий ҳудуд минтақавий мувофиқлаштириш маркази бошлиғи, подполковник Шухрат Ражабов билан амалга оширилаётган ишлар хусусида суҳбатлашди.

– Шухрат Маратович, сиз раҳбарлик қилаётган минтақавий мувофиқлаштириш маркази тасарруфидаги жазони ижро этиш муассасаларида амалга оширилаётган ишлар хусусида тўхталсангиз.

– Барча муассасаларда ишлаб чиқариш корхоналари ташкил этилган. Жазо муддатини ўтаётган маҳкумларни меҳнат орқали тарбиялаш, уларга касб-хунар ўргатиш мақсадида тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Корхоналарда ёш, оҳақтош плиткани ва мозаика ишлаб чиқариш, тикувчилик ҳамда мебел-созлик цехлари фаолият кўрсатмоқда.

■ Қолаверса, хунармандчилик маҳсулотлари ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Маҳкумлар унумли меҳнат қилиши учун барча шароитлар яратилган. Улар ишлаб топган пулларининг бир қисмини шахсий эҳтиёжлари учун ишлатсалар, қолганини ўз ҳисоб рақамларида жамғариб бормоқдалар ёки оила аъзоларига жўнатмоқдалар.

Маҳкумларни касб-хунарга қизиқтириш, муассасаларда «устоз-шогирд» мактабини ташкил этиш, ишга жалб этилганларнинг касб маҳоратини ошириш мақсадида «Хунармандлар

уюшмаси» аъзолари билан ҳамкорликда амалий семинарлар ўтказилмоқда. Семинар машғулотлари якунида унда қатнашган маҳкумларга уюшма томонидан сертификатлар бериляпти.

Келгусида маҳкумларни жазо муддатини ўташи давомида касб-хунарга ўргатиш мақсадида вилоятимизда ташкил этилган «Ишга марҳамат» мономарказлари билан ҳамкорликда ошпазлик, электриклик, сантехниклик, пайвандчилик ва тикувчилик йўналишларида қисқа муддатли ўқув курсларида ўқитиб, уларга эгаллаган мутахассисликлари бўйича сертификатлар берилишини ташкиллаштирмоқчимиз.

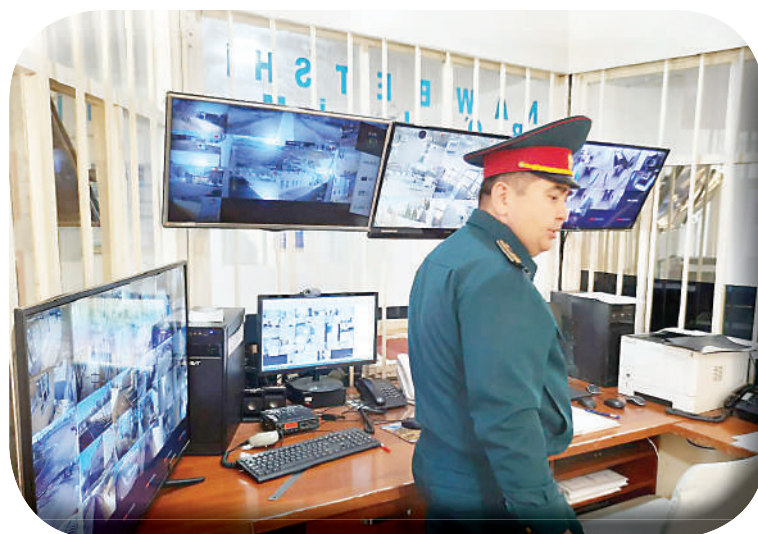
– Маҳкумларни қайта тарбиялаш устувор вазифалардан бири. Айтингчи, бу борада қандай чора-тадбирлар амалга оширилмоқда?

– Билиб-билмай жиноят кўчасига кириб қолган маҳкумларни озодликка тайёрлаш, уларнинг қилмишидан чин дилдан пушаймонлик ҳиссини туйиб, қатъий тузалиш йўлига ўтишларига эришиш соҳамиз ходимларининг биринчи навбатдаги вазифаси ҳисобланади. Шу мақсадда маҳкумлар билан маънавий-маърифий тадбирлар, бадий кечалар ташкил этиб келинмоқда. Бундай тадбирларни ўтказишда диний идоралар вакиллари, Ёшлар ишлари агентлиги, ижтимоий мослашув марказлари, маҳал-

лий ҳокимият ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар масъул ходимлари билан ҳамкорлик қилиняпти.

– Маҳкумларнинг соғлиғини муҳофаза қилишда нималарга эътибор қаратилмоқда?

– Ҳар бир муассасада тиббиёт бўлими мавжуд. Унда маҳкумлар амбулатор шароитда қабул қилинади, даво муолажаси ўтказилади. Шифо масканларининг барчаси замонавий мебель, тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Маҳкумларнинг соғлиғини малакали тиббиёт ходимлари назорат қилиб туришади. Шунингдек, уларнинг соғлом бўлишлари учун овқатланиш рационига ҳам

алоҳида эътибор қаратилади. Турли касалликларнинг олдини олиш, санитария-гигиена қоидаларига амал қилиш юзасидан, муассасалар маъмурияти ва тиббиёт бўлими ходимлари томонидан мунтазам равишда тарғибот ишлари ўтказиб келинмоқда.

– Кишининг маънавий дунёсини бойитишда китоб мутолааси муҳим ўрин тутаети. Муассасалардаги кутубхоналар фаолияти ҳақида ҳам қисқача тўхталиб ўтсангиз.

– Бугунги кунда Марказимиз тасарруфидаги муассасаларда ташкил этилган кутубхоналарда ўттиз олти мингдан зиёд турли мавзудаги китоблар мавжуд. Бундан ташқари, уч мингдан зиёд аудиокитоблар ҳам

ташкил этилган. Шу билан бир қаторда, маҳкумлар турли-туман матбуот нашрларини ўқиб, мамлакатимизда ҳамда жаҳонда содир бўлаётган воқеа-ҳодисалардан, жазони ижро этиш тизимида, қонунчилигимизда юз бераётган янгилик ва ўзгаришлардан ўз вақтида хабардор бўлиб бориляпти.

– Ходимларнинг маънавийтини ошириш, спорт билан шуғулланишларини

«Юксалиш» (17-сон жазони ижро этиш колонияси) жамоасига насиб этди. Бундан ташқари, Бухоро, Хоразм ва Қорақалпоғистон Республикаси учун тасдиқланган «Маънавият маршрути» лойиҳаси бўйича ходимлар диққатга сазовор маданий объектлар, музей ва зиёратгоҳларда бўлишди.

■ Буюк аجدодларга муносиб бўлиш, юртимиз тараққиётига дахлдорлик ҳисси билан яшаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир. Шунинг назарда тутган ҳолда ички ишлар органларида кўп йиллар самарали хизмат қилиб, нафақага чиққан фахрийларимиз иштирокида «Уч авлод учрашуви» тадбирлари ўтказилмоқда.

Ходимлар ўртасида спорт мусобақалари ҳам тез-тез ўтказилиб келинаяпти. Мисол учун айтадиган бўлсак, тизим муассасалари ўртасида спортнинг волейбол тури бўйича ИИВ ҳузуридаги ЖИЭДда 8-9 февраль кунлари ўтказилган мусобақада Олтинчи минтақавий ҳудуд минтақавий мувофиқлаштириш маркази терма жамоаси фахрли биринчи ўринни эгаллади. Департамент ҳамда муассасалар ходимлари ўртасида Наврўз умумхалқ байрами муносабати билан спортнинг мини-футбол тури бўйича ўтказилган мусобақада ҳам Марказимиз вакиллари ғолибликни қўлга киритди.

– Мазмунли суҳбат учун миннатдорлик билдиримиз ва келгусидаги фаолиятингизда муваффақиятлар тилаймиз.

Мирзокул АҲАДОВ
суҳбатлашди.

Бухоро вилояти.

